



Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van CVO Vormingslg. Soc. & Pedagogisch Werk te Gent

Hoofdstructuur CVO

	Instellingsnummer 37119
	Instelling CVO Vormingslg. Soc. & Pedagogisch Werk
directeur	Ann MACHTELINCKX
adres	Edgard Tinelstraat 92 - 9040 SINT-AMANDSBERG
telefoon	09-218.89.30
fax	09-229.22.53
e-mail	info@vspw.be
website/URL	www.vspw.be
	Bestuur van de instelling 105643 - vzw
	Vormingsleerg.Soc.&Pedag.Werk te SINT-AMANDSBERG
adres	Edgard Tinelstraat 92 - 9040 SINT-AMANDSBERG
	Consortium 127332 - Consortium volw 11 vzw te GENT
Adres	Botermarkt 1 - 9000 GENT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek van 13 tot en met 17 december 2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek 17/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling 19/01/2011
	Samenstelling inspectieteam
	Inspecteur-verslaggever Carine Steverlynck
	Teamleden Johanna Coeman
	Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
	Externe deskundige(n) Riet Lacombe

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Opleidingen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM	7
4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 SVWO - Algemene vorming - Algemene vorming BSO 3 (Modulair).....	8
4.2 SVWO - Bijzondere educatieve noden - Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting (Modulair).....	9
4.3 SVWO - Personenzorg - Agogische bijscholing TSO 3 (Modulair) en SVWO - Personenzorg - Technische bijscholing voor de welzijnssector (Modulair).....	11
4.4 SVWO - Personenzorg - Begeleider-animator voor bejaarden TSO 3 (Modulair)	13
4.5 SVWO - Personenzorg - Polyvalent verzorgende/thuis- en bejaardenzorg BSO 3 (Modulair)	14
5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?	16
5.1 Curriculum	16
5.2 Begeleiding	18
5.3 Evaluatie	19
6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM	20
6.1 Leiderschap	20
6.2 Visie	20
6.3 Besluitvorming	21
6.4 Kwaliteitszorg.....	21
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM.....	22
7.1 Wat doet het centrum goed?	22
7.2 Wat kan het centrum verbeteren?	23
8. ADVIES.....	24
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	24

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het centrum voor volwassenenonderwijs VSPW Gent is niet voor niets goed gekend in de ruime sector van de social profit-opleidingen. Jaarlijks kent het een aanzienlijke instroom van jong en andere volwassenen op zoek naar een opleiding om een job in de sociale sector op te nemen of om zich verder te bekwamen bij het uitoefenen van hun beroep in die sector. Het centrum organiseert een brede waaier van basisopleidingen en een ruim bijscholingsaanbod. Voor kansengroepen en korter geschoolden zijn er vooropleidingen en is er een aanbod algemene vorming waarmee het centrum zijn maatschappelijke taak uitdrukkelijk opneemt. Het centrum is gehuisvest in een eigentijdse, aantrekkelijke infrastructuur op maat van het volwassenenonderwijs. Dit biedt een aangenaam en inspirerend leerkader voor de cursisten.

Het centrum legt goede resultaten neer wat betreft de leerprestaties. In de zes onderzochte opleidingen worden de basiscompetenties en/of eindtermen in voldoende mate bereikt, vaak op een kwaliteitsvolle manier. In twee van de zes opleidingen kan geen echte uitspraak worden gedaan omdat de opleiding nog in opbouw is. Voor deze opleidingen heeft het centrum zeker voldoende potentieel om de leerplandoelen te bereiken.

Het concept van duaal leren in de basisopleidingen waarbij werkplekleren gekoppeld wordt aan meer theoretische inzichten tijdens het contactleren in het centrum geven deze opleidingen een praktijkgerichte inslag. Dit maakt dat de opleidingen sterk gewaardeerd worden door het werkveld en door de individuele cursisten. Het praktijkleren wordt mooi gradueel opgebouwd en er is een goede kruisbestuiving tussen het praktijk- en het contactleren. Het leerkrachtenteam legt een grote zorg voor de cursisten aan de dag, ondersteunt hen op een kwaliteitsvolle manier en levert 'maatwerk' door op hun leervragen en –noden in te gaan. De nieuwe trends in de sector worden gericht opgevolgd en krijgen een neerslag in de opleiding. Meer nog, voor de meeste basisopleidingen gaat er een innovatieve stimulans uit naar het werkveld wat getuigt van professionaliteit, betrokkenheid en engagement bij de lesgevers.

Het gevarieerde bijscholingsaanbod is bijzonder kwaliteitsvol uitgewerkt op vraag van en in samenwerking met het werkveld. Er wordt met dit aanbod een breed publiek bereikt dat ruimer is dan de social profit sector. De cursisten waarderen sterk de professionaliteit van de lesgevers en de wijze waarop zij het bijscholingstraject inhoudelijk vorm geven.

Wat ligt aan de basis van de vastgestelde kwaliteit? Op de eerste plaats de sterke efficiënte organisatie gebaseerd op een gedragen visie. Maar ook de zorg voor kwaliteit die in elke opleiding aanwezig is zowel op organisatorisch als op inhoudelijk vlak en waarbij de cursist centraal staat. Een cruciale factor is de beleidsoptie van het centrum om zich te focussen op één niche van het volwassenenonderwijs, zich hierin te specialiseren en samenwerkingsverbanden met de sector op te bouwen. Ook binnen het volwassenenonderwijs valt het centrum op als een touwtrekker. De sterke organisatie gekoppeld aan deze beleidsoptie werpen duidelijk vruchten af.

Toch staat het centrum nog voor uitdagingen om de kwaliteit van de opleidingen nog verder vorm te geven. Op centrumniveau zijn er twee belangrijke werkpunten. Het eerste is de uitbouw van een gestroomlijnd intern kwaliteitssysteem gebaseerd op een relevante datavergaring waarbij het rendement en het effect van de opleidingen een duidelijke plaats krijgen. Het tweede ligt op het vlak van expertise-uitwisseling tussen de opleidingsteams. De verschillende goede praktijken krijgen nog te weinig een structurele inbedding op centrumniveau.

In de basisopleidingen liggen de mogelijke verbeterpunten vooral bij de evaluatie die meer competentiegericht moet zijn, bij het transparanter maken van de opbouw van het

opleidingstraject voor de cursisten door bijvoorbeeld het ontwikkelen van studiewijzers met heldere evaluatiecriteria en bij het verder vorm geven van het vrijstellingenbeleid zodat cursisten een nog doeltreffender aanbod krijgen.

Voor het bijscholingsaanbod vormen mogelijke bedreigingen het gebrek aan de formele onderbouw van het aanbod en de commerciële prijszetting. Gezien de hoogstaande kwaliteit van de aanbod doet het centrum er goed aan het bijscholingsaanbod te situeren ten opzichte van de basisopleidingen en het civiel effect van al deze opleidingen helder te maken.

De grootste uitdaging voor het centrum ligt evenwel in de uitbouw van het aanbod algemene vorming als een ondersteunend traject bij de beroepsopleidingen. Momenteel krijgt het aanbod nog te veel vorm vanuit de modulaire structuur en te weinig vanuit de leernoden van de cursisten en de eindtermrealisatie. Hierdoor worden kansen gemist om een zorgcontinuüm uit te bouwen gaande van een algemene aanvullende ondersteuning naast de vele bestaande en kwaliteitsvolle zorginitiatieven die het centrum reeds onderneemt.

Gezien de beleidskracht van het centrum, de professionaliteit en het engagement bij de lesgevers, de vele netwerken en samenwerkingsverbanden en de reeds bestaande kwaliteit kan het centrum deze uitdagingen zeker aan.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opleidingen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opleidingen in de focus

Opleiding per niveau	
SVWO	Algemene vorming
	Algemene vorming BSO 3
SVWO	Bijzondere educatieve noden
	Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting
SVWO	Personenzorg
	Agogische bijscholing TSO 3
	Begeleider-animator voor bejaarden TSO 3
	Polyvalent verzorgende/thuis- en bejaardenzorg BSO 3
	Technische bijscholing voor de welzijnssector

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Curriculum
Onderwijsaanbod
Onderwijsorganisatie
Begeleiding
Leerbegeleiding
Evaluatie
Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN HET CENTRUM

- een stabiele instroom van cursisten en bijgevolg stabiliteit in leraarsuren
- een aanzienlijke schaalgrootte
- redelijk veel deeltijds werkende teamleden
- een gevarieerd cursistenprofiel: een sterkere instroom van korter geschoolde en allochtone cursisten, ongekwalificeerde uitstromers naast hoger gekwalificeerden
- een specifiek aanbod in de social profit
- een eigen aantrekkelijke, hedendaagse infrastructuur op maat van volwassenen.

4. VOLDOET HET CENTRUM AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opleidingen volgende vaststellingen op:

4.1 SVWO - Algemene vorming - Algemene vorming BSO 3 (Modulair)

Voldoet

Vaststellingen

- Het centrum bereikt met de cursisten voorlopig nog niet de eindtermen vermits de opleiding recentelijk werd opgestart en geen enkele cursist reeds alle modules afwerkte. Daardoor is het voorlopig onmogelijk te oordelen of de opleiding al dan niet aan de decretaal bepaalde kwaliteitseisen voldoet.
- Het centrum doet geen gestructureerde inspanningen om de vakoverschrijdende einddoelen na te streven.
- De opleiding wordt modulair aangeboden in dagonderwijs en wordt uitzonderlijk door de cursisten gecombineerd met een beroepsopleiding. Uit gesprekken blijkt dat zij een eventuele combinatie als een te grote taakbelasting ervaren. Voorlopig kunnen de cursisten het diploma secundair onderwijs slechts behalen indien zij de twee periodes waarover de vijf modules worden gespreid, doorlopen. Door een meer doelgerichte afstemming op die eindtermen die de cursist nog onvoldoende beheerst en waar tijdens de opleiding kan aan gewerkt worden, zal de opleiding door de cursisten wellicht als meer waardevol in ondersteuning ervaren worden en zal het aantal cursisten dat momenteel afhaakt, misschien beperkt worden. Zo kan het centrum nog beter zijn maatschappelijke opdracht opnemen.
- De weinig efficiënte leerplanstudie en de daarop geënte uitgestippelde planning van de manier waarop de eindtermen kunnen gerealiseerd worden, zorgt dat de opleiding te weinig op maat van de cursisten aangeboden wordt. De bedoeling van het leerplan en de opleiding is niet om alle eindtermen in een bepaalde volgorde te realiseren, doch wel om een algemene vorming aan te bieden die de beroepsopleiding ondersteunt en die de functionele vaardigheden die de cursist nog onvoldoende beheerst, verder helpt ontwikkelen. De aangeboden leerinhouden worden op deze wijze een middel veeleer dan een doel op zich.
- De planningsdocumenten verwijzen systematisch naar de koppeling tussen de leerinhoud of -activiteit aan de te bereiken eindterm, de geplande werkvorm en de beoogde evaluatievorm. Ook de evaluatiedocumenten zijn conform de eindtermen van de aangeboden modules opgemaakt, maar uit de aangeboden cursistenevaluaties blijkt dat de evaluatie weinig transparant is. De criteria waarop cursisten beoordeeld worden, zijn te weinig expliciet opgenomen en er zijn te weinig aanwijzingen dat door frequente en gedifferentieerde vormen van permanente evaluatie ook effectief de beoogde leerdoelen gerealiseerd werden. In het leerproces kunnen deze evaluaties bijgevolg weinig ondersteunend werken en als verantwoordingsdocumenten zijn ze onvoldoende valide.
- In het cursusmateriaal wordt niet verwezen naar de vakoverschrijdende einddoelen die eveneens zo ruim mogelijk moeten nagestreefd worden. Nochtans worden wel voldoende buitenschoolse en andere activiteiten georganiseerd (bezoek aan Breendonk, bereiden van een gezonde maaltijd met beperkte middelen...) die perfect in het kader van deze einddoelen kunnen geplaatst worden. Een meer doordachte en gestructureerde aanpak is dan ook aanbevolen.
- Het cursusmateriaal is voldoende kwaliteitsvol en toont dat in de drie modules die reeds aangeboden werden de leerstof steeds binnen een functionele context gericht is. De thematische aanpak wordt gerespecteerd en de documenten tonen

dat cursisten met diverse werkvormen en leerstrategieën geconfronteerd worden. De gepresenteerde groepswerken tonen dan weer dat vaardigheden gericht geoefend worden. Een nog grotere afstemming op de leerinhouden die tijdens de beroepsopleiding aangeboden worden zou niet alleen meer ondersteuning kunnen bieden maar, in bepaalde gevallen en voor een aantal cursisten, ook overlap vermijden.

- Het doelpubliek is vrij heterogeen. Sommige cursisten hebben reeds langer de schoolbanken verlaten, andere zijn kort geleden ongekwatificeerd uit het voltijds onderwijs uit alle mogelijke richtingen (ASO, TSO, BSO, DBSO...) en leerjaren uitgestroomd. Slechts een beperkt aantal cursisten heeft de eerste modules in het centrum doorlopen. Het instroomniveau van de cursisten is bijgevolg sterk verschillend. Deze verscheidenheid qua instroom maakt het voor de leerkrachten moeilijk om een koppeling te maken tussen het algemeen vormend gedeelte en de beroepsopleiding om zo de projectgedachte in zijn volle omvang gestalte te geven. De thema's en projecten worden dan ook klassikaal aangeboden.
- Het intakebeleid is voorlopig gebaseerd op een oriënteringsproef gekoppeld aan een intakegesprek waarbij gepeild wordt naar het onderwijsverleden en de aspiraties van de cursist. Leraren ervaren evenwel dat hieraan nog heel wat geschaafd kan worden zodat deze aanpak betere indicaties biedt rond de beginsituatie, en hen bijgevolg toelaat beter het leertraject af te stemmen op individuele noden. Voor de cursisten zal een meer duidelijk uitgetekende beginsituatie ook kansen bieden om niet alleen de behaalde successen op het continuüm van hun leerproces te plaatsen of te interpreteren, maar ook om meer gericht naar verbetering van de aandachtspunten te streven wat belangrijk is naar levenslang leren toe. Een meer adequaat cursistenvolgsysteem zou voor de lesgevers dan weer de mogelijkheid bieden om samen met de docenten van de beroepsopleiding de gemaakte leerwinst te volgen wat de einddeliberatie transparant maakt.
- Er is tussen de lesgevers voldoende vakinhoudelijk overleg. Ook informeel bestaan contacten met andere centra. Meer gestructureerde samenwerkingsverbanden met andere centra en een meer actieve ondersteuning van de Federatie tweedekansonderwijs zou niet enkel de geleverde inspanningen van de lesgevers tenvolte laten renderen maar, door de mogelijkheid tot multiplicatie van goede praktijkervaringen, ook de kwaliteit van de aangeboden opleiding ten goede komen.
- De cursisten algemene vorming worden in het centrum geconfronteerd met een zeer stimulerende leeromgeving. Niet alleen qua ruimte, maar ook het didactisch materiaal en de beschikbare ict-mogelijkheden zijn voortreffelijk. De goed uitgeruste bibliotheek biedt zowel de lesgevers als de cursisten voldoende mogelijkheden tot professionalisering of zelf gestuurd leren.
- Uit gesprekken met cursisten blijkt een grote tevredenheid over de aangeboden opleiding en de manier waarop men door geëngageerde lesgevers en alle personeelsleden van het centrum individueel begeleid of ondersteund wordt.

4.2 SVWO - Bijzondere educatieve noden - Ervaringsdeskundige in de armoede en sociale uitsluiting (Modulair)

Voldoet

Vaststellingen

- Het centrum realiseert momenteel de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De opleiding is nog in opbouw. Er kan dan ook geen uitspraak gedaan worden over de leerplanrealisatie voor het geheel van de opleiding.
- Het gaat om de kleinere opleiding met een tiental cursisten. Het betreft een bijzonder heterogene doelgroep zowel naar studievaardigheden als naar levensgeschiedenissen.

Voor de leerkrachten vormt dit een bijzondere uitdaging. De betrokkenheid van het leerkrachtenteam op de doelgroep is sprekend.

- Hoewel het opleidingsprofiel geen volgordebetrekkingen vooropstelt, is een modeltraject uitgewerkt. Het gaat om een intensief traject van gemiddeld 2,5 lesdag per week naast de stage gedurende drie schooljaren. Dat maakt dat cursisten de combinatie met algemene vorming niet maken, wat een gemiste kans vormt op het behalen van een volwaardig diploma secundair onderwijs. Wellicht zal de algemeen aanvullende vorming kansen bieden mits het centrum erin slaagt dit algemene traject als aanvullend en ondersteunend uit te bouwen voor deze heterogene doelgroep.
- Voor deze opleiding heeft het centrum een formeel samenwerkingsakkoord met het Centrum voor Basiseducatie regio Gent afgesloten. Basiseducatie verzorgt het voorbereidend jaar in het centrum zelf. Verder is er een samenwerking met VZW De Link die de procesbegeleider-ervaringsdeskundige ter beschikking stelt, de intake verzorgt en sturend werkt op het vlak van programmatie. Hoewel beide samenwerkingen vrij vlot lopen, het centrum deze samenwerkingen nauwlettend bewaakt en er de nodige energie in steekt, houden ze ook risico's in. Zowel de cursisten als de CVO-procesbegeleider ervaren een breuk tussen het voorbereidend traject en de eigenlijke beroepsopleiding. De cursisten percipiëren de beroepsopleiding veel doelmatiger dan het voorbereidend traject. De CVO-procesbegeleider mist de initiële opbouw van de levensgeschiedenissen van de cursisten die een belangrijk uitgangspunt vormt bij de verdere beroepsopleiding. De overheid moet zich dan ook de vraag stellen of de spreiding van opleiding over twee aanbieders een goed scenario is. Ook de samenwerking met VZW De Link houdt naast opportuniteiten bedreigende factoren voor de onderwijskwaliteit in. Het feit dat de intake uitsluitend door deze organisatie gebeurt, vormt een eerste bedreiging. De sturing op het vlak van programmatie maakt dat cursisten die een module moeten overdoen ofwel een verre verplaatsing moeten maken of een 'gelijkaardige' module met vertaalslag moeten volgen in een andere opleiding. Het centrum doet zijn uiterste best om die vertaalslag goed te maken maar de situatie is vanuit het perspectief van de cursist niet ideaal. De aanwezigheid van de procesbegeleider-ervaringsdeskundige wordt zonder meer door alle partijen als een meerwaarde ervaren. Dit vergt evenwel een verregaande inzet op het vlak van samenwerking met de leerkrachten waarvoor het centrum geen extra middelen ontvangt.
- Tussen de aanbieders van deze opleiding over Vlaanderen is er een gerichte samenwerking en expertise-uitwisseling die bevruchtend werkt.
- Het leermateriaal, hoewel nog in opbouw, is leerplangericht en verzorgd uitgewerkt. Er is reeds veel en goed werk verricht door het leerkrachtenteam. Dat neemt niet weg dat voor de cursisten de plaats van de module in het opleidingstraject en de leerdoelen niet steeds transparant worden gemaakt. Op die manier laat het centrum kansen liggen om te werken aan het eigenaarschap van het leerproces bij de cursist. Voor methodische begeleiding en supervisie is dit wel opvallend meer het geval. Wellicht kunnen deze voorbeelden inspireren net als het vele achtergrondmateriaal dat op de afdeling aanwezig is.
- Hetzelfde geldt voor de planningsdocumenten die soms worden gemaakt en een lijst van de leerinhouden zijn zonder een verwijzing naar de leerplandoelen te bevatten. Ze doen geen dienst als verantwoording van de leerplanrealisatie. Ze integreren in een cursistenbrochure, een portfolio of in de introductie van de cursus zal een meerwaarde vormen voor de leerkracht en de cursist. Het zal in alle geval de administratieve planlast voor de leerkrachten verlagen.
- De leerkrachten zijn zoekende voor het opzetten van een valide evaluatiepraktijk. De toetsopdrachten zijn doorgaans functioneel en in een enkel geval taakgericht. Sommige toetstaken zijn evenwel sterk kennisgericht zonder dat de transfer naar de beroepspraktijk wordt gemaakt. Het is duidelijk dat het leerkrachtenteam op het vlak van evaluatie nog voor uitdagingen staat. Het uitwerken van een gedragen visie op

competentiegericht evalueren, het vertalen ervan in een diversiteit van toetsmateriaal en het formuleren van transparante criteria hierbij voor de cursist zijn nog werkpunten.

- De cursisten worden gedurende het leerproces goed begeleid op diverse niveaus. Van hun leertraject wordt een overzichtsfiche bijgehouden. De tandem van procesbegeleiders slagen er in de feiten in het leerproces van de cursist accuraat op te volgen en een laagdrempelige socio-emotionele begeleiding op te zetten. De begeleiding van de cursisten wordt ondersteund vanuit de cursistenbesprekingen op teamniveau.
- In de uitwerking van de stage is reeds heel wat energie gestoken, zowel formeel als inhoudelijk. Vooral de zoektocht naar mogelijke stageplaatsen vergt heel wat inspanningen. Het centrum verricht op dat vlak duidelijk pionierswerk. Formeel is de stage tot in de puntjes geregeld. Inhoudelijk kent het praktijkleren een graduele opbouw die goed aansluit bij het opleidingsprofiel. Er is een mooi evenwicht gevonden tussen observerend leren, ruimte voor inwerken en diversiteit in praktijkervaringen. De sleutelvaardigheden waaraan gewerkt wordt, zijn transparant. De mentor wordt goed geïnformeerd, de opleiding wordt geduid en er wordt appel gedaan op een engagement bij de stage-organisatie en -mentor. Ook de cursist wordt goed begeleid via een prospectie en -introductiebezoek en een afrondingsgesprek. Dit voorbeeldig uitgewerkt luik zou de basis kunnen vormen voor een doelgerichte en transparante uitbouw van de totale opleiding.
- De opleiding kent een voorlopige uitval van ruim 38% wat gezien de bijzondere doelgroep beperkt is.
- De uitbouw van de opleiding wordt gedragen door een sterk geëngageerd en samenwerkingsgericht team en een stevige coördinatie. Er is zeker voldoende potentieel aanwezig om de werkpunten die er zijn op een deskundige manier aan te pakken.

4.3 SVWO - Personenzorg - Agogische bijscholing TSO 3 (Modulair) en SVWO - Personenzorg - Technische bijscholing voor de welzijnssector (Modulair)

Voldoet

Vaststellingen

- Voor deze opleidingen zijn formeel geen doelen vast gelegd. Het centrum diende wel eerder een modulair opleidingsprofiel in maar dit had voorlopig nog geen uitwerking. De nascholingen werden dan ook niet beoordeeld op hun leerplanrealisatie aangezien deze niet voorhanden zijn maar op hun kwaliteitsvolle uitwerking.
- Momenteel gebruikt het centrum de modulaire opleidingstructuren Agogische Bijscholing en Technische Bijscholing TSO3 om kortlopende bijscholingen aan te bieden voor de ruime sociale sector maar ook de bibliotheeksector.
- Het betreft een heel ruim aanbod van nascholingen. Er werd een relevante steekproef onderzocht: Start to Web 2.0 in 23 Dingen, de Referentenopleiding Palliatieve zorg, het voorbereidingstraject op de uniformenberoepen en de Feuersteinopleidingen. Van hieruit kunnen we ook besluiten trekken inzake de kwaliteit van de andere bijscholingsprogramma's.
- Alle opleidingen worden gecoördineerd vanuit de afdeling Balans in het centrum. Van hieruit wordt de kwaliteit van de opleidingen opgevolgd en wordt de organisatie van het aanbod aangestuurd.
- Voor elk van de onderzochte bijscholingstrajecten is een hoogstaande kwaliteit vast gesteld zowel inhoudelijk als organisatorisch. Het leerkrachtenteam vertrekt vanuit welomlijnde doelen die samen met de sector/vraagsteller/afnemer worden bepaald, werkt deze kwaliteitsvol uit en zorgt voor een traject dat aansluit bij de mogelijkheden en noden van de cursisten. De cursisten worden zorgvuldig gescreend bij intake en afdoende begeleid gedurende het leerproces. De lesgevers worden aangezocht voor

hun gespecialiseerde kennis. Na afloop wordt het bijscholingsprogramma geëvalueerd en bijgesteld. De bijscholingsprogramma's trekken een ruim cursistenpubliek aan en geven het centrum naamsbekendheid. Ook op inhoudelijk vlak is er een return naar de basisopleidingen.

- Die return is er zeker voor het toch wel prestigieuze bijscholingsprogramma Start to Web 2.0 in 23 Dingen. Het wordt in twee vormen aangeboden via een gesloten en een open aanbod. Geïnteresseerden zijn bibliotheekmedewerkers die de digitale toer willen opgaan. In een aanbod van 40 lestijden waarvan 75% in afstand wordt georganiseerd maken cursisten op een competentiegerichte manier kennis met de 23 Things die door Helene Blowers werden ontwikkeld voor haar Learning 2.0 programma. Centraal hierbij staan begrippen als ontdekken en proberen, schrijven over en reageren op, delen en spelen. Alleen de startsessie en eindbijeenkomst van de cursus zijn via contactonderwijs georganiseerd. De coach voorziet een aantal opdrachten van feedback en de deelnemers kunnen van thuis uit of op het werk aan deze opdrachten werken. Het gaat hier zonder meer om een kwaliteitsvolle cursus die volledig beantwoordt aan de kwaliteitscriteria voor gecombineerd onderwijs; Hij werd reeds druk gevolgd door 200 cursisten over alle bibliotheken van Vlaanderen. Er is een opvallende cursistentevredenheid.
- De Referentencursus Palliatieve zorg is in samenwerking met externe partners bijzonder kwaliteitsvol uitgewerkt met een zorgvuldige intake, kwaliteitsvolle cursussen, met voldoende praktijkleren en ondersteuning van de cursisten tot en met een terugkomdag en integratieoefeningen. Met deze intensievere cursus trekt het centrum een doelpubliek aan in de marge van zijn klassiek doelpubliek. Het gaat om een unieke cursus in het volwassenenonderwijs. Gelijkaardige cursussen worden elders door de privésector aangeboden. De tevredenheid bij de cursisten wordt sterk gevoed vanuit de professionaliteit van de lesgevers en de implementatiekracht van het traject.
- Een ander kwaliteits- en succesvol pakket vormen de Feuerstein-opleidingen: IVP Feuerstein en Veloo. Het gaat om kortere opleidingen die zeer in trek zijn bij mensen tewerkgesteld in het onderwijs: leerkrachten, zorgcoördinatoren, supervisors en coaches. Het eerste programma richt zich op cursisten die zich het denkstimulerend programma van Feuerstein willen eigen maken om een zo gunstig mogelijk leerklimaat te scheppen en om mensen te leren leren. Aan het einde van de opleiding wordt een de Feuerstein erkend certificaat van deelname aan fase 1 uitgereikt. In de Veloo-opleiding wordt met de doelgroep een implementatietraject uitgewerkt. Uit de gesprekken tijdens de doorlichting bleek een bijzonder grote tevredenheid bij de cursisten. Vooral de deskundigheid van de leerkracht en haar praktijkgerichtheid worden zeer gesmaakt.
- Een apart en intensiever traject is 'Uniformenberoepen: diversifiëren van de overheidsdiensten' waarbij een ruimere kansengroep van vaak korter geschoolden wordt aangesproken. Het centrum had reeds een lange traditie via het project Politie en de voorbereiding op het ingangsexamen tot de politieschool. Het gaat om een traject met drie modules: een communicatieve, een cognitieve en een taalmodule. De inhouden zijn op maat gesneden van het ingangsexamen. De cursisten worden bijzonder ruim en zorgvuldig gescreend en al naargelang van hun leerperspectief wordt een traject uitgestippeld. Het project krijgt vorm in nauwe samenwerking met de Politie en wordt actief ondersteund door de Provincie Oost-Vlaanderen. Het project kan bogen op een duidelijk effect. Cursisten die deze opleiding volgen maken duidelijk meer kans op slagen. Het centrum is voor deze opleiding nog zoekende hoe het traject vanuit bestaande opleidingsstructuren kan onderbouwd worden. Het is zonder meer duidelijk dat de algemeen aanvullende vorming geschikt is. Het centrum volgt ook best de ontwikkelingen van het opleidingstraject 'Nederlands in educatief perspectief' bij de overheid strikt op. Ook dit kader kan op termijn misschien als onderbouw dienen.
- Ondanks de opvallende kwaliteit en de grote waardering van het werkveld in het algemeen en de cursisten in het bijzonder is dit aanbod in zijn huidige vorm bedreigd. Het centrum staat dan ook voor diverse uitdagingen. Vooreerst inhoudelijk, door een koppeling te maken met de bestaande basisopleidingen en de return van dit traject

naar de basisopleiding transparant te maken. In kwaliteitsopzicht zal de uitdaging bestaan in het onderbouwen van het civiel effect van deze cursussen met relevante data, wat overigens voor de uniformenberoepen reeds op een voortreffelijke manier wordt gedaan. Naar prijszetting zal het centrum commercialiteit moet weten te koppelen aan de decretale voorschriften.

4.4 SVWO - Personenzorg - Begeleider-animator voor bejaarden TSO 3 (Modulair)

Voldoet

Vaststellingen

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.
- De opleiding wordt gedragen door een uitgewerkte en onderbouwde visie wat de cursisten ondersteunt in het ontwikkelen van hun beroepsidentiteit en een animatieve grondhouding. De opleiding bestaat uit een duaal traject met twee gelijkwaardige componenten: lesmomenten en werkplekleren die synchroon verlopen en sterk op elkaar zijn afgestemd.
- De les- en contactmomenten zijn in grote mate op ervaringen gebaseerd en praktijkgericht. Door een voortdurende koppeling van de leerinhouden aan de praktijkervaringen worden de cursisten aangezet tot permanente zelfreflectie.
- Het cursusmateriaal spoort met de leerplandoelstellingen, maar voor een aantal modules zou de cursus transparanter en meer gestructureerd kunnen opgebouwd worden. Het zou ook meer inzicht bieden aan de cursisten als in een cursusinleiding een koppeling zou gemaakt worden tussen de leerplandoelstellingen, de inhouden en de evaluatiecriteria of met andere woorden een soort studiewijzer zou worden opgesteld.
- Het werkplekleren wordt op een doeltreffende wijze opgebouwd en ondersteund. De opbouw en de verwachtingen worden ook duidelijk gecommuniceerd naar het werkveld, wat de ondersteuning van de cursisten van op de werkvloer optimaliseert. Van de cursisten wordt een cursistendossier aangelegd, wat de individuele opvolging van de cursist transparant maakt en optimaliseert.
- De evaluatiepraktijk is valide. Er wordt een mix van gespreide en eindevaluatie gehanteerd voor het contactonderwijs. Soms wordt naar competenties gepeild via opdrachten, taken en casusbesprekingen, soms naar inzichten. Soms gebeurt het aftoetsen van inzichten op een functionele manier, soms is het iets te veel op kennisreproductie gericht. Het investeren in nog sterker competentiegericht evalueren in het contactonderwijs vormt een uitdaging. Voor het werkplekleren is de evaluatie sterk competentiegericht, transparant en systematisch opgebouwd. De vervanging van de praktijkmappen door een portfolio is nog een stap vooruit: het biedt een meerwaarde voor de cursisten in functie van hun tewerkstelling en laat een verdere differentiatie tussen de cursisten onderling toe.
- De opleiding doet heel wat inspanningen om de cursisten te informeren, te ondersteunen en zorg te bieden. Er is een degelijk intakebeleid met een infomoment en een motivatiegesprek. De leerkrachten en de coördinator zijn zeer toegankelijk en sterk betrokken bij de cursisten, waardoor de cursisten probleemloos met vragen of problemen bij hen terecht kunnen. Daarnaast beschikt het centrum over een zorgcoördinator voor het beantwoorden aan meer specifieke zorgvragen.
- De opleiding levert kwaliteitsvol 'maatwerk' voor de cursisten. Op basis van een EVK/EVC-beleid wordt een individueel traject uitgetekend en zeker binnen het werkplekleren wordt er goed gedifferentieerd. Toch zou een nog iets meer flexibele aanpak bij het uittekenen van het traject kunnen overwogen worden vanuit de vraag hoe zinvol het is dat cursisten aan het einde van hun traject nog geacht worden

bepaalde 'basis'-modules te volgen, terwijl ze wellicht de betreffende competenties al verworven hebben.

- De opleiding investeert in het laten evalueren van de modules door de cursisten. Van de resultaten is er wel geen systematische verwerking wat een gestructureerde opvolging van de cursistenevaluatie via verbeterprojecten op opleidingsniveau zou faciliteren.
- De opleiding werkt intens samen met het werkveld en heeft een innovatieve impact. Zo biedt bijvoorbeeld de projectwerking aan het einde van het traject een meerwaarde voor de cursisten wat de integratie van de competenties betreft, maar ook voor vernieuwing in het werkveld.

4.5 SVWO - Personenzorg - Polyvalent verzorgende/thuis- en bejaardenzorg BSO 3 (Modulair)

Voldoet

Vaststellingen

- Het centrum bereikt met de cursisten de leerplandoelstellingen op een kwaliteitsvolle manier.
- De opleiding wordt gedragen door een onderbouwde, holistische visie waarbij de bewoner centraal staat en er – ook op het niveau van het team – gewerkt wordt aan een multidisciplinaire aanpak waarbij verzorging en agogiek op elkaar afgestemd worden. Het zou nog een meerwaarde betekenen als deze visie gevisualiseerd wordt.
- De basisopleiding bestaat uit een duaal traject met twee gelijkwaardige componenten: lesmomenten en werkplekleren die synchroon verlopen en sterk op elkaar zijn afgestemd. Daarnaast heeft het centrum in opvolging van de wettelijke richtlijnen inzake zorgkundige handelingen een kort, eveneens duaal traject van 120 uren uitgewerkt in functie van de definitieve registratie als zorgkundige en/of de verruiming van de tewerkstellingsmogelijkheden van vroeger afgestudeerden. Dit toont aan dat het centrum inspeelt op noden en behoeften in de sector. De opleidingen wordt door VDAB als beroepsopleiding erkend.
- De les- en contactmomenten zijn sterk op ervaringen gebaseerd en praktijkgericht. Door een voortdurende koppeling van de leerinhouden aan de praktijkervaringen worden de cursisten aangezet tot permanente zelfreflectie. Het cursusmateriaal spoort met de leerplandoelstellingen, maar voor een aantal modules zou de cursus transparanter en meer gestructureerd kunnen opgebouwd worden. Het zou ook meer inzicht bieden aan de cursisten als in een cursusinleiding een koppeling zou gemaakt worden tussen de leerplandoelstellingen, de inhouden en de evaluatiecriteria of met andere woorden een soort studiewijzer wordt opgesteld. Sommige cursisten vragen naar een nog intenser overleg over de cursussen tussen de leerkrachten om overlappingen te vermijden.
- Het werkplekleren wordt op een doeltreffende wijze opgebouwd en ondersteund. De opbouw en de verwachtingen worden duidelijk gecommuniceerd naar het werkveld, wat de ondersteuning van de cursisten van op de werkvloer optimaliseert. Van de cursisten wordt een cursistendossier aangelegd, wat de individuele opvolging van de cursist transparant maakt en optimaliseert.
- Ook al benoemen de cursisten de opleiding als waardevol en verrijkend (op het vlak van beroepscompetenties, maar ook op het vlak van hun persoonlijke ontplooiing), velen ervaren de opleiding als zwaar (heel veel taken, veel moeilijke woorden in cursussen...) en moeilijk te combineren met hun thuis- en eventueel ook werksituatie. Dat impliceert ook dat de meerderheid van de cursisten een combinatie met Algemene Vorming onmogelijk vindt. Misschien wordt best eens nagedacht over een zinvolle en realiseerbare koppeling tussen de beroepsopleiding en Algemene Vorming zodat meer cursisten een volwaardig secundair diploma kunnen verwerven.

- De cursisten in het korte traject Zorgkundige ervaren de opleiding eveneens als waardevol. Het biedt een opfrissing, actualisering en verdieping van vroeger verworven inzichten en competenties. De dialoog in de groep en de aangereikte kaders leiden tot zelfreflectie. Het (wel wat korte) werkplekleren doet hen 'vanzelfsprekendheden' in vraag stellen. Tegelijkertijd drukken zij ook hun frustraties uit (die niet met de opleiding zelf te maken hebben): de verplichting om de opleiding te volgen om hun tewerkstelling en verloning te behouden, terwijl zij al jarenlange ervaring hebben en de nodige competenties opgebouwd hebben, competenties en taken die trouwens op de werkvloer veel ruimer gaan dan de 18 zorgkundige handelingen.
- De evaluatiepraktijk is valide. Er wordt een mix van gespreide en eindevaluatie gehanteerd voor het contactonderwijs. Soms wordt naar competenties gepeild via opdrachten, taken, casusbesprekingen, soms naar inzichten. Soms gebeurt het aftoetsen van inzichten op een functionele manier, soms is het iets te veel op kennisreproductie gericht, wat door sommige cursisten als 'blokken' benoemd wordt. Het investeren in nog sterker competentiegericht evalueren in het contactonderwijs vormt een uitdaging. Voor het werkplekleren is de evaluatie sterk competentiegericht, transparant en systematisch opgebouwd.
- De opleiding doet heel wat inspanningen om de cursisten te informeren, te ondersteunen en zorg te bieden. Er is een degelijk intakebeleid met een infomoment, taalscreening en een motivatiegesprek. De taalproef die nu gehanteerd wordt, is echter niet afgestemd op de taaleisen van de beroepsopleiding. Toch drukten sommige cursisten uit dat zij bepaalde informatie niet kenden of begrepen en drongen zij aan op nog meer geplande informatiemomenten. De leerkrachten en de coördinator zijn wel zeer toegankelijk en sterk betrokken bij de cursisten, waardoor de cursisten probleemloos en snel via verschillende kanalen met vragen of problemen bij hen terecht kunnen. Met klachten kunnen zij terecht bij de opleidingscoördinator die dat perfect opvolgt. Daarnaast beschikt het centrum over een zorgcoördinator waar heel wat cursisten op beroep doen voor taalondersteuning, leren leren, faalangst... Zij ervaren deze zorg als heel ondersteunend.
- De opleiding levert kwaliteitsvol 'maatwerk' voor de cursisten. Op basis van een EVK/EVC-beleid wordt een individueel traject uitgetekend en zeker binnen het werkplekleren wordt er goed gedifferentieerd. De betrokkenheid van de opleiding bij een project rond het uitwerken van screeningsinstrumenten om bepaalde competenties te meten en het individuele traject van cursisten nog verder te kunnen differentiëren, is een voorbeeld van goede en vernieuwende praktijk.
- De opleiding investeert in het laten evalueren van de modules door de cursisten. Van de resultaten is er wel geen systematische verwerking wat een gestructureerde opvolging van de cursistenevaluatie via verbeterprojecten op opleidingsniveau zou faciliteren.

5. BEWAAKT HET CENTRUM DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Curriculum

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

5.1.1 Onderwijsaanbod

Vaststellingen

- Het centrum opteert ervoor om opleidingen aan te bieden binnen de social profit. Algemene opleidingen zoals ICT werden afgebouwd. Deze beleidskeuze heeft tal van voordelen op het vlak van naamsbekendheid, verankering in de sector en een monopoliepositie binnen het consortium wat samenwerkingskansen biedt.
- Het centrum benut zijn programmatiemogelijkheden bijna helemaal en staat open voor vernieuwingen. De opleidingen worden systematisch geëvalueerd en bijgestuurd. De aandacht voor effecten en relevante dataverwerking kan hierbij nog gericht vorm krijgen.
- De samenwerkingsgerichtheid bij de uitbouw van het opleidingsaanbod is opvallend, zeker met de centra met een social-profit-aanbod en met het werkveld en/of het afnemend veld.
- Het centrum speelt binnen het gefocuste aanbod een trekkersrol voor Vlaanderen. Het participeert sterk aan de ontwikkeling van nieuwe opleidingsprofielen op secundair niveau en neemt ook voor het hoger beroepsonderwijs heel wat initiatieven. Het centrum neemt ook zijn signaalfunctie naar de overheid toe gericht op.
- Het centrum kiest terecht voor een drieluik van oriënterende opleidingen, basisopleidingen en verdere vorming in de social-profit-opleidingen waardoor het scherp kan focussen en specialiseren, expertise kan opbouwen en goede contacten met het werkveld heeft.
- Het centrum richt een groot en bijzonder gevarieerd aanbod van bijscholingscursussen in. Het gaat om een kleine 150 modules op jaarbasis. Dit aanbod vormt naast de basisopleidingen een meerwaarde voor het centrum. Opvallend daarbij is de kruisbestuiving tussen de basisopleidingen en de nascholingen. Niettemin schuilt in dit aanbod ook een bedreiging. Het centrum doet er goed aan de beleidsontwikkelingen nauwlettend op te volgen en de plaats van deze opleidingen in het centrumaanbod te onderbouwen met data en valide indicatoren voor civiel effect.
- Attractief in het opleidingsaanbod zijn de specifieke trajecten die binnen diverse opleidingen voor diverse doelgroepen zoals voor zorgkundige worden ingericht. Dit bewijst eens te meer dat het centrum én een flexibele opstelling kent én goede contacten met het werkveld onderhoudt.
- De centrum voert een gericht doelgroepenbeleid en legt een bijzondere aandacht voor kansengroepen aan de dag. Deze beleidsoptie heeft een duidelijke impact op het onderwijsaanbod. Het centrum organiseert opleidingen die heel specifiek gericht zijn op een bepaalde doelgroep zoals bijv. de toeleiding tot een uniformenberoep, de opleiding ervaringsdeskundige, de opleiding MIK ... Het werkt daartoe samen met diverse organisaties zoals CBE, VDAB, OCMW's, organisaties voor kansengroepen enz. Het centrum is ook bereid voor die groepen de nodige investeringen te doen naar inzet van personeel en ondersteuning van de cursisten.

- Het centrum biedt ook algemene vorming (TSO3 en BSO3) aan waardoor het cursisten de kans geeft op een volwaardig diploma secundair onderwijs. Het aanbod wordt vooral gevolgd door cursisten social-profit-opleidingen. Gezien het tweedekansaanbod in de regio Gent focust het centrum terecht op deze doelgroep. Het centrum doet ook heel wat inspanningen om cursisten over deze mogelijkheid te informeren.

5.1.2 *Onderwijsorganisatie*

Vaststellingen

- Het centrum maakt zijn aanbod op diverse manieren bekend met een infodag, via een website, bij specifieke doelgroepen. De inschrijvingen per opleiding zijn trendgevoelig. Maar doorheen de laatste referteperiodes kende het centrum globaal gezien een stabiliteit in de instroom. Het centrum zet zijn leraarsuren zorgvuldig in. Het heeft daarbij oog voor de leernoden van de cursisten.
- Het centrum kent voor de cursisten een transparante organisatie en doet ook inspanningen om de cursisten accuraat te informeren via allerhande kanalen. Het heeft daartoe ankerfiguren per opleiding aangesteld en heeft een centrumreglement in klare taal opgesteld vanuit het perspectief van de cursist. Het centrumreglement bevat wel enkele zaken die niet in overeenstemming zijn met de regelgeving zoals de instapleeftijd op achttien jaar en het module-‘attest’. Het centrum doet er goed aan deze zaken weg te werken.
- Het centrum stelt zich flexibel op qua onderwijsorganisatie en geeft de modulaire gedachte zoveel als mogelijk vorm. De noden, wensen en verlangens van de cursist worden als uitgangspunt genomen. De meeste opleidingen worden aangeboden overdag, enkele ook 's avonds of in het weekend. Doorgaans zijn er twee instapmomenten per jaar. Cursisten kunnen de opleiding comprimeren of spreiden. Bij opleidingen met een geringe instroom zoals de opleiding Begeleider animator voor Bejaarden vormt de flexibiliteit een bedreiging voor de uitval zeker voor zij-instromers en veronderstelt het een accuraat vrijstellingenbeleid. Het centrum doet er goed aan dit nauwlettend te bewaken.
- Het centrum kiest voor alle opleidingen voor een combinatie van duaal leren van competentieverwerving via gestructureerd onderwijs en werkplekleren. De brug tussen beiden wordt gelegd via de individuele praktijkbegeleiding en de supervisie of methodische begeleiding. Deze keuze zorgt voor een kwaliteitsvolle uitbouw van de opleidingen en een sterke waardering ervan op het werkveld.
- Het centrum doet op onderwijsorganisatorisch vlak inspanningen om de combinatie van de beroepsopleiding met algemene vorming mogelijk te maken. Niettemin wordt nog een (te) kleine doelgroep bereikt. De wijze waarop het traject algemene vorming momenteel wordt ingevuld zowel onderwijskundig als onderwijsorganisatorisch speelt wellicht een rol. Het vormt dan ook voor het centrum een uitdaging het algemeen vormende luik als een effectieve en efficiënte ondersteuning voor de beroepsopleiding in te richten zeker nu het op de drempel staat om het nieuwe opleidingsprofiel algemeen aanvullende vorming te implementeren.
- Sedert het schooljaar 2008-2009 werkt het centrum met gecombineerd onderwijs. De combiprojecten zijn kwaliteitsvol uitgebouwd en beantwoorden aan de kwaliteitscriteria die de overheid op dit vlak stelt.

5.2 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

5.2.1 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- Het centrum voert op het vlak van cursistenbegeleiding een actief en onderbouwd beleid.
- De uitbouw van een doelgroepenbeleid is een belangrijke beleidsoptie voor en van het centrum. Het centrum heeft op dit vlak al heel wat stappen gezet. Dit uit zich in de aandacht voor kansengroepen, trajectbegeleiding en de zorgverbreding.
- Het centrum heeft een werkgroep diversiteit geïnstalleerd die zich met diverse zorgthema's en -groepen bezig houdt. Er worden interne nascholingen georganiseerd, er wordt expertise opgebouwd en beleidslijnen worden er uitgetekend.
- Er wordt een goed informatiebeleid naar de kandidaat-cursisten en de cursisten gevoerd via infodagen, informatiebrochures per opleiding, de aanspreekbaarheid van de coördinator en de administratieve medewerker die aan de opleiding verbonden zijn, bij vragen van cursisten. Cursisten kunnen ook probleemloos bij de leerkrachten terecht bij vragen of problemen over de door hen aangeboden module.
- Er is een degelijk onderbouwd intakebeleid. Via een taalscreening en een motivatiegesprek worden de motivatie van de cursist, zijn voorkennis en verwachtingen van de opleiding, zijn leer- en taalniveau in kaart gebracht en krijgt de kandidaat-cursist een onderbouwd advies. De gehanteerde taaltest is echter niet afgestemd op de taaleisen van de beroepsopleiding en in die zin niet valide. Aangeraden wordt om op zoek te gaan naar meer valide taaltesten.
- De opleidingscoördinator werkt samen met de cursist een individueel traject uit op basis van het uitgewerkte EVK/EVC-beleid en de verwachtingen/mogelijkheden van de cursist. Het modulair werken biedt aan de cursisten veel flexibiliteit in hun opleidingstraject. Tijdens het leerproces wordt het traject door de coördinator verder opgevolgd en eventueel aangepast in overleg met de cursist. De mogelijkheden en beperkingen van aanpassingen aan het leertraject worden duidelijk met de cursist besproken. De cursisten voelen zich bij de uitbouw van hun traject goed ondersteund.
- Binnen het werkplekleren wordt de cursist nauwgezet in zijn leervorderingen opgevolgd en ondersteund. Ook de regelmatige cursistenbesprekingen op teamniveau optimaliseren de ondersteuning van de cursisten. De basiszorg en begeleiding van cursisten worden dus opgenomen door de medewerkers die rechtstreeks bij de opleiding betrokken zijn (coördinator, administratief medewerker en leerkrachten) en zijn laagdrempelig, wat een goede zaak is.
- Er is wel een verschil in het kwaliteitsniveau van de leerbegeleiding in de verschillende opleidingen. De afdeling Algemene Vorming is nog aan een inhaalbeweging toe, te meer die met kansengroepen werkt. Er kan expertise ontleend worden aan de beroepsopleidingen.
- Het centrum beschikt naast de laagdrempelige zorg ook over een zorgcoördinator tot wie de cursisten met specifieke en meer intensieve zorgvragen (bv. taalondersteuning, leerstoornissen, faalangst...) zich kunnen wenden. Die twee circuits zijn duidelijk aanvullend. Ook de zorgcoördinator stelt echter terecht grenzen: zij stelt zich niet zelf als therapeut op, maar verwijst cursisten met ernstige persoonlijke of sociaal-emotionele problemen naar externe instanties. Het is ook de bedoeling om in die context samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere onderwijsinstellingen en/of andere organisaties.

- Het centrum installeerde een werkgroep Zorg en voorziet een aantal specifieke uren voor zorgverbreding van ongeveer 1/3de ambt. De personeelsleden belast met de zorgverbreding en de trajectbegeleiders ontmoeten elkaar in de werkgroep Zorg. De werkgroep werkt een onderbouwde beleidsvisie op het zorgbeleid van het centrum en een zorgstructuur uit in overleg met het beleidsteam en de teams van de verschillende opleidingen. Dit klinkt veelbelovend. Het al gerealiseerde, duidelijk en systematisch inventariseren van de zorgvragen in Personenzorg biedt bruikbaar materiaal en kan best ook in de andere opleidingen toegepast worden. De meest voorkomende zorgvragen zijn leren leren, faalangst, uitstelgedrag en taalondersteuning.
- Het centrum heeft ook al diverse oplossingen gezocht en procedures ontwikkeld voor de leerondersteuning van cursisten met leerstoornissen, met een functiebeperking en met financiële problemen. Bijkomende aandacht wordt hier best besteed aan het bundelen, structureel inbedden en duidelijk communiceren naar medewerkers en cursisten van de initiatieven. Een andere uitdaging voor het centrum vormt het uitbouwen van een gedragen taalbeleid.
- Het centrum beschikt over een bibliotheek en een open leercentrum waar cursisten terecht kunnen. Het is centraal ingeplant en is door zijn openstelling, speerpuntinplanting en zijn uitgebreide collectie zonder meer een voorbeeld van goede praktijk.

5.3 Evaluatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

5.3.1 Evaluatiepraktijk

Vaststellingen

- Het centrum beschikt voor de opleidingen op het niveau secundair volwassenenonderwijs over een evaluatiereglement conform de decretale verplichtingen.
- Het centrum heeft sedert tien jaar een interne ombudsdienst geïnstalleerd. Deze dienst behandelt niet alleen klachten van cursisten en waarborgt hun rechten, maar er is vanuit deze dienst ook een kwaliteitsbevorderende input voor de evaluatiepraktijk en de -procedures.
- Het centrum heeft zijn visie op competentiegericht evalueren nog niet geëxpliciteerd en neemt ook geen structurele maatregelen om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk te bewaken. De kwaliteit is dan ook leerkrachtafhankelijk en dat laat zich voelen in de praktijk.
- Voor de beroepsopleidingen is de evaluatie van het praktijkleren duidelijk meer competentiegericht uitgewerkt dan voor het contactonderwijs. Voor het contactleren is het centrum duidelijk nog zoekende en is er een wisselende kwaliteit van de evaluatiepraktijk vast gesteld. Soms is er een sterke focus op kennis en zijn de toetstaken te weinig functioneel opgesteld. Het centrum heeft op dit vlak duidelijk nog groeipotentieel. Wellicht zal een grondige analyse van de bestaande evaluatiepraktijk een goed uitgangspunt vormen om bestaande goede praktijk te verspreiden en expertise op te bouwen.
- Voor de cursist ontbreekt nog een zicht op de vorderingen in het leerproces voor het contactleren. De criteria moeten meer transparant worden gemaakt bij evaluatie. Het eindprofiel waartoe men de cursisten wil opleiden wordt nog te weinig als uitgangspunt genomen en helder geformuleerd. Nochtans zal dit voordelen bieden zowel voor de leerkracht als voor de cursist. Het zal leerkrachten stimuleren competentiegericht te evalueren en zal het eigenaarschap van het leerproces bij de cursist opdrijven wat past in een kader van levenslang leren.

6. ALGEMEEN BELEID VAN HET CENTRUM

Het onderzoek naar het algemeen beleid van het centrum levert volgende vaststellingen op:

6.1 Leiderschap

Vaststellingen

- Het leiderschap wordt deskundig waargenomen door de directeur en de twee adjuncten. Samen vormen zij de beleidskern. Tussen hen onderling is er geregeld en constructief overleg. Verder is er een beleidsteam geïnstalleerd waarin naast de beleidskern ook de opleidingcoördinatoren vertegenwoordigd zijn. In die zin is er sprake van gedeeld leiderschap.
- Het beleidsteam neemt gedragen beslissingen zowel op onderwijskundig als op onderwijsondersteunend vlak die transparant gecommuniceerd worden naar de centrummedewerkers.
- De opleidingsteam kennen een vrij grote graad van zelfsturing op onderwijskundig gebied niet alleen in de planning en uitvoering maar ook bij de evaluatie van de opleiding. Dit bevordert het eigenaarschap en de betrokkenheid op de onderwijskwaliteit. Het huidige organisatiemodel heeft zijn effect bewezen en kan best geborgd worden. Dat niet weg dat er nog op een meer gerichte manier aan expertise-uitwisseling over de opleidingen heen kan worden gewerkt.
- Vanuit de inrichtende macht wordt de centrumwerking gericht opgevolgd en ondersteund.
- De leerkrachten ervaren het leiderschap als toegankelijk en transparant.

6.2 Visie

Vaststellingen

- De algemene visie- en missiebepaling dateert van het jaar 2001 en hierin worden de algemene opties van het centrum vastgelegd: emancipatorisch-dialogisch onderwijs, overleg met het werkveld, lerende organisatie en gerichtheid op kwaliteit. In 2003 werd deze tekst uitgebreid met een aantal principes van non-discriminatie. Het centrum publiceert zijn visie extern. De emancipatorisch-dialogische visie komt duidelijk tot uiting binnen iedere opleiding en binnen de organisatie. Er is sprake van gedragenheid en gelijkgerichtheid. Het centrum neemt daartoe de nodige formele en informele ondersteunende maatregelen.
- Het centrum vertaalt de visie in een algemeen beleidsplan en jaaractieplannen. Het beleidsplan is informatief, de beleidskeuzes worden verantwoord en besproken zodat het voor iedereen in de organisatie duidelijk is wat de klijtlijnen en de beleidsopties zijn. De actiepunten worden evenwel niet SMART geformuleerd zodat ze minder als instrument voor interne kwaliteitsbewaking dienst doen, wat een gemiste kans is.
- Een andere uitdaging voor het centrum vormt de concretisering van de algemene visie voor de kernprocessen. Deze concretisering zal zorgen voor een onderbouwd kader van waaruit ook een grotere stroomlijning en expertise-uitwisseling kan vorm krijgen.
- Twee huidige belangrijke beleidsopties voor het centrum zijn de omvorming en de onderbouwing van de opleidingen hoger beroepsonderwijs en de ontwikkeling en implementatie van nieuwe opleidingsprofielen binnen het secundair volwassenenonderwijs. Deze dossiers vergen heel wat energie en maken dat het centrum zich voor quasi alle opleidingen in een opbouw- of overgangsfase bevindt. Niettemin slaagt het centrum erin om ook te focussen op onderwijskundige processen zoals interne kwaliteitszorg, evaluatiepraktijk en cursistenbegeleiding.

6.3 Besluitvorming

Vaststellingen

- Het centrum heeft een brede waaier van participatieorganen op diverse echelons en voor alle personeelsleden. De overlegplatforms zijn duidelijk beschreven aan de hand van eenzelfde stramien: de topics of de doelstellingen, de samenstelling, de besluitvorming en de verslaggeving.
- Er is een LOC actief dat wettelijk is samengesteld en waarin de voorgeschreven decretale thema's aan bod komen.
- Er zijn voldoende algemene personeelsvergaderingen en er worden diverse informatiekanalen ingezet om het personeel accuraat te informeren.
- De opleidingsteam beschikken over het eigenaarschap om de onderwijskwaliteit binnen de opleiding vorm te geven en bij te sturen. Verder zijn er diverse werkgroepen rond de infrastructuur, diversiteit, internationalisering en zorg zodat medewerkers ook voor onderwijsondersteunende processen het beleid mee vorm kunnen geven.
- Voor de cursisten zijn er voor sommige opleidingen structurele overlegstructuren geïnstalleerd, voor andere is dat niet het geval. Een grotere stroomlijning is hier aangewezen. Dat neemt niet weg dat cursisten te kennen geven dat ze voor suggesties, vragen, opmerkingen en klachten zowel bij de leerkrachten, de opleidingscoördinatoren en de onthaalmedewerkers terecht kunnen. Zij hebben het gevoel dat hun opmerkingen ernstig worden genomen.

6.4 Kwaliteitszorg

Vaststellingen

- Het centrum is volop bezig met de ontwikkeling van een kwaliteitsbeleid. Het voldoet aan de decretale vereisten.
- Het centrum heeft vorig schooljaar een kwaliteitskader ontwikkeld met de hulp van een externe deskundige. De krijtlijnen zijn vastgelegd en de eerste globale analyses op centrumniveau zijn uitgevoerd. Het centrum voerde een omgevingsanalyse uit, trok een feitelijke foto en voerde een SWOT-analyse uit.
- Het centrum nam reeds verschillende maatregelen om het kwaliteitsbeleid daadwerkelijk vorm te geven. Er is een tijdspad afgesproken en de verantwoordelijkheden zijn vast gelegd. Er is met andere woorden een stevig fundament gelegd voor de uitbouw van een intern kwaliteitszorgsysteem. Opvallend daarbij is de planmatige, gestructureerde en realistische aanpak.
- Het centrum kiest ervoor om systematische kwaliteitszorg te integreren in de beleidsvoering en de opleidingsteams eigenaar te maken van de evaluatie van de onderwijskwaliteit, wat op het vlak van doeltreffendheid een goede keuze is.
- Het centrum brengt ook aandacht op om procedures uit te schrijven en onder te brengen in een kwaliteitshandboek.
- Het centrum heeft al tien jaar een actieve interne ombudsdienst waarvan de doelstellingen en de werking duidelijk zijn vast gelegd en die stimulansen biedt op het vlak van kwaliteit.
- Dat neemt niet weg dat er nog een aantal uitdagingen zijn. Een grotere stroomlijning op centrumniveau kan een meerwaarde vormen voor expertise-uitwisseling. Binnen sommige opleidingen en voor de evaluatie van de algemene centrumwerking kunnen de cursisten nog gerichter en op een meer systematische wijze in de evaluaties worden betrokken. De twee grootste uitdagingen zijn relevante datavergaring en rendements- of outputmetingen. Het centrum kan zich de vraag stellen of het hierbij geen externe ondersteuning kan gebruiken.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN HET CENTRUM

7.1 Wat doet het centrum goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het centrum realiseert voor de opleiding 'Ervaringsdeskundige' de basiscompetenties in voldoende mate. De coördinatie, het opleidingsteam, het engagement en de betrokkenheid van de leerkrachten liggen aan de basis hiervan.
- Het centrum richt een gevarieerd en ruim aanbod van kwaliteitsvolle bijscholing voor de ruime sector in die steunen op een goede samenwerking met het werkveld.
- Het centrum geeft de opleidingen Polyvalent verzorgende en Begeleider animator voor bejaarden op een kwaliteitsvolle manier vorm. Vooral de combinatie tussen praktijk- en competentieleren en de graduele opbouw van het praktijkleren vormen troeven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het centrum kent een gefocust opleidingsaanbod met vooropleidingen voor kansengroepen, basisopleidingen en bijscholing in de social-profit.
- Met het aanbod algemene vorming biedt het centrum de cursisten perspectief op een volwaardig diploma secundair onderwijs. Het centrum vervult hiermee een belangrijke maatschappelijke taak.
- Het centrum stelt zich qua onderwijsorganisatie en –aanbod flexibel, veranderings- en samenwerkingsgericht op en participeert veelvuldig aan beleidsinitiatieven.
- Het centrum legt in de meeste opleidingen een grote zorg voor de noden van de cursisten aan de dag. Dat uit zich ondermeer in aandacht voor taalondersteuning, trajectbegeleiding en de uitbouw voor socio-emotionele en leerbegeleiding.
- Voor het praktijkleren slaagt het centrum erin een kwaliteitsvolle en onderbouwde evaluatiepraktijk neer te zetten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het centrum voert een planmatig beleid. Het leiderschap wordt als krachtig, participatief en toegankelijk ervaren voor alle participanten.
- Het centrum neemt structurele maatregelen om tot een gezamenlijk gedragen visie te komen. De visie wordt vertaald in een algemeen beleidsplan en jaaractieplannen. Er is een goede doorstroming van informatie naar het personeel.
- Het organisatiemodel met opleidingsteams die een grote graad van zelfsturing kennen, heeft een positieve impact op de onderwijskwaliteit.
- Het centrum heeft een goed fundament gelegd voor de uitbouw van een gedragen intern kwaliteitszorgsysteem.

7.2 Wat kan het centrum verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Bouw de opleiding 'Ervaringdeskundige' verder uit vertrekkende van het opleidingsprofiel en maak dit transparant voor de cursisten.
- Vertrek voor de algemene vorming meer vanuit de eindtermen. Heb aandacht voor een gestructureerde aanpak van de vakoverschrijdende eindtermen. Breng bij de uitwerking van de projecten aandacht op voor een afstemming op het beroepsspecifieke.
- Maak voor het theoretische gedeelte van de beroepsopleidingen Polyvalent verzorgende en Begeleider animator voor bejaarden de basiscompetenties transparanter voor de cursisten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Volg de beleidsontwikkelingen op het vlak van bijscholingen voor de sector nauwlettend op. Onderbouw dit aanbod met data en indicatoren voor rendement. Leg de link met de basisopleidingen.
- Geef het aanbod algemene vorming voor de cursisten vorm als een effectief en een efficiënt ondersteunend traject.
- Werk een zorgcontinuüm uit gaande van een algemeen aanvullend ondersteuningstraject tot remediëring en individuele ondersteuning via een cursistenvolgsysteem. Onderbouw dit met een gedragen visie, relevante datavergaring en breng aandacht op voor effecten.
- Ontwikkel een evaluatiepraktijk gebaseerd op een gedragen competentiegerichte visie, heldere criteria en nieuwe evaluatievormen die effectenmetingen toelaten.
- Bewaak de deskundigheidsontwikkeling van het personeel en de multiplicatie ervan.

Wat betreft het algemeen beleid

- Concretiseer de algemene visietekst verder voor de kernprocessen.
- Formuleer de beleidsdoelstellingen SMART zodat de implementatie ervan kan bewaakt worden en ze op hun realisatie kunnen geëvalueerd worden.
- Geef het kwaliteitsbeleid verder vorm. Ga daarbij stroomlijnen, relevante data vergaren, cursisten nog gerichter betrekken en volg het rendement op met het oog op en permanente bijsturing.
- Zorg voor een grotere expertise-uitwisseling tussen de verschillende opleidingen en voor een structurele centrubrede inbedding van goede praktijken.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.
met uitzondering van de afdeling hoger beroepsonderwijs waarvoor de inspectie niet bevoegd is volgens artikel 31 van het decreet van 8 mei 2009.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Carine Steverlynck

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: Ann Machtelinckx